

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

DOM
2016-11-29
Meddelad i Luleå

Mål nr
2459-16

1

KLAGANDE

Semisjaur-Njarg Sameby
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Svenska Samernas Riksförbund
Formvägen 16
906 21 Umeå

MOTPART

Länsstyrelsen i Norrbottens län
971 86 Luleå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut den 28 oktober 2016,
dnr 218-12615-2016

SAKEN

Skydds jakt efter järv enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 82252

Postadress
Box 849
971 26 Luleå

Besöksadress
Skeppsbrogatan 43

Telefon
0920-29 54 90
E-post: forvaltningsrattenilulea@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax
0920-22 04 59

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Norrbottens län beslutade att avslå Semisjaur- Njarg Samebys (samebyn) ansökan om skyddsjakt avseende åtta järvindivider. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad samebyn anför

Samebyn överklagar beslutet och yrkar att skyddsjakt ska beviljas. Samebyn anför bl.a. följande till stöd för sin talan. Samebyn har i ansökan redogjort för den problembild som föreligger, främst risken för påtaglig skada för samebyns renskötsel vilken innefattar samebyns medlemmar och de renar de innehar. Det föreligger en sannolik risk för påtaglig skada vilket grundar sig på erfarenheter av rovdjurens predation samt de följdskador rovdjuren förorsakar. Samebyn har under flera års tid drabbats av massdöd på ren framförallt orsakad av järv. Det föreligger en uppenbar risk att detta inträffar igen. Länsstyrelsen i Norrbottens län redogör för att det är ett högt rovdjurstryck inom samebyn samt att samebyn har och har haft en stor skadebild. Länsstyrelsens egen fältpersonal har uppgett att järv förekommer inom området samt att tidigare skyddsjakt bidragit till att minska dessa skador. Länsstyrelsens uppgifter ger stöd för att det föreligger påtaglig risk för allvarlig skada eftersom järv finns i området. Att det inte är möjligt för samebyn att utnyttja betesmarken utan risk för påtaglig skada är en skada i sig för renskötseln. Samebyn förlorar rådigheten över marken.

Länsstyrelsen i Norrbottens län motiverar beslutet med att järvpopulationen både lokalt, regionalt och nationellt ligger under referensvärdet för gynnsam bevarandestatus. Länsstyrelsen har också framfört att resultatet för det senaste året troligen är underskattade på grund av dåliga förhållanden

vid inventeringen. Samebyn anser det felaktigt av länsstyrelsen att ange att referensvärdet för järvpopulation inte är uppnått och samtidigt ange att resultatet inte är tillförlitligt. Redan sannolik risk för skada är tillräckligt för ett gynnande beslut. Det borde vara möjligt att flytta vissa problemindivider som kan antas vara ansvariga för ett oproportionerligt antal angrepp på djurbesättningar. Skydds jakt borde kunna meddelas utifrån tidigare erfarenheter om att en järv i ett renskötselområde kan leda till massdöd av renar. Kriteriet att det finns stor sannolikhet för skada i en sådan situation borde vara uppfyllt. Länsstyrelsens tolkning att inte bevilja skydds jakt utifrån ett generell ställningstagande om antalet järvföryngringar i Sverige kan inte utgöra grund för att inte bevilja skydds jakt. Tidigare praxis inom EU och inom landet visar att undantag från fredning kan medges även om gynnsam bevarandestatus inte är uppnådd jfr. Kammarrättens avgörande om den så kallade Junselevargen (Kammarrätten i Stockholms avgörande den 14 februari 2014 med mål nr 3854-13 m.fl., förvaltningsrättens anmärkning). Bedömningen i ett ärende om skydds jakt måste utgå från risken för fortsatt och bestående skada. I ärendet är det klarlagt att dessa risker är uppenbara och att risken kvartstår.

Länsstyrelsen vidhåller sitt beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 23 a § första stycket 3 jaktförordningen får beslut om jakt efter järv meddelas om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i syfte att bl.a. förhindra en allvarlig skada, särskilt på boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Enligt 23 b § samma förordning får beslut om skydds jakt på järv fattas om det finns förutsättningar enligt 23 a efter ansökan från den som riskerar att drabbas av skada eller på eget initiativ. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå får beslut om skydds jakt fattas även om någon skada inte har inträffat.

Vägledning till bestämmelserna kan även hämtas från EU-domstolen avseende art och habitatdirektivet. EU-domstolen har i dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 angående jakt efter varg i Finland (Europeiska kommissionen mot Republiken Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i art och habitatdirektivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

Enligt artikel 16.1 i direktivet krävs att det redan föreligger en gynnsam bevarandestatus av arten i dess naturliga utbredningsområde för att undantag ska få beviljas. Det är likväl möjligt att bevilja sådana undantag i särskilda fall när det konstaterats att det inte kan försvåra den gynnsamma bevarandestatusen hos arten eller förhindra återställande av en gynnsam bevarandestatus. Det kan inte uteslutas att dödandet av ett begränsat antal individer inte påverkar det eftersträvade syftet i artikel 16.1 i direktivet. Ett sådant undantag skulle i så fall sakna effekt för den berörda arten.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten ifrågasätter o och för sig inte att järv kan orsaka allvarlig skada exempelvis genom att angripa och döda renar. Länsstyrelsen har därtill framhållit att det samlade rovdjurstrycket är högt inom samebyn, inte minst från rovdjuret järv. Det kan redan utifrån dessa uppgifter inte uteslutas att risk för allvarlig skada föreligger.

För att skydds jakt ska kunna beviljas krävs dock även att denna inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. I denna del har länsstyrelsen redogjort för järvens förekomst nationellt och i länet. Av redogörelsen framgår bl.a. att populationsuppskattningen visar en nedåtgående trend och nu ligger långt under det nationella referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus. Vidare framgår att årets inventeringsresultat i Norrbottens län visar på 11 godkända föryngringar. Av Naturvårdsverkets beslut om fastställande av miniminivåer för järv (NV-00552-14) framgår att Norrbotten län har en miniminivå om 46 föryngringar.

Länsstyrelsen har anfört att flertalet samebyar haft svåra inventeringsförhållanden pga. väderlek. Även om länsstyrelsens redovisade resultat i viss mån kan vara en underskattning bedömer förvaltningsrätten att järvens population, både nationellt och regionalt, är allt för låg i förhållande till Naturvårdsverkets miniminivåer, för att järvstammen ska kunna anses ha en gynnsam bevarandestatus.

Ansökan om skydds jakt avser i det aktuella fallet åtta järvindivider hos en art som inte har gynnsam bevarandestatus. Omständigheterna i förevarande mål är därför inte jämförbara med det av samebyn åberopade avgörandet från Kammarrätten i Stockholm där det var frågan om en vargindivid som på kort sikt saknade förutsättningar att reproducera sig. Enligt förvaltnings-

rättens mening riskerar den ansökta skyddsjakten att försvåra återställandet av en gynnsam bevarandestatus. Någon utredning som talar för en annan slutsats föreligger inte i målet.

Förutsättningarna för att bevilja skyddsjakt kan därför redan på denna grund inte anses vara uppfyllda. Det saknas därmed anledning att pröva frågan om annan lämplig lösning. Sammantaget finner förvaltningsrätten att länsstyrelsen har haft fog för sitt beslut. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1C (se bilaga 2).

I avgörandet har även nämndemännen

och deltagit.

Länstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

1 (6)

Datum
2016-10-28

Diarienummer
218-12615-2016

Semisjaur Njarg sameby
[REDACTED]
[REDACTED]

Avslag på ansökan om skyddsjakt på järv i Semisjaur-Njarg sameby

Beslut

Länstyrelsen avslår ansökan.

Bakgrund

Ansökan

Den 20 oktober 2016 inkom Semisjaur-Njarg sameby med en ansökan om skyddsjakt på 8 järvar i skadeförebyggande syfte.

I nov/dec kommer renhjordarna att samlas i Tjallashagen samt Solojaur för kalvmärkning samt vidare flyttning ner till skiljningsanläggningarna. Samebyn framför att för att kunna genomföra en lyckad samling krävs uppsamlingsområden där störning från rovdjur är obefintlig samt betet bra. Enligt samebyn krävs en sammanhängande störningsfri period av minst 1 vecka för att arbetet inte ska bli lidande.

Samebyn menar att senaste årens skyddsjakter har underlättat samlingsarbetet väsentligt men enligt samebyn har uttaget av järv i området knappt påverkat stammen utan det har fyllts på med nya individer. Vidare framhåller samebyn att det är arten järv som är problemet och inte enskilda skadegörande individer eftersom järvar jagar och dräper ren då tillfälle ges.

Både 2013/2014 och under våren 2016 har samebyn haft konstaterade fall av massdöd orsakade av järv. Då ansökte man om skyddsjakt men fick avslag och fortsatt skadebild ända tills flytten upp till fjälls. Man fick inte heller någon ersättning för skadeförebyggande åtgärder från Sametinget och samebyn menar att detta undergräver acceptansen för förvaltningen. Samebyn menar också att man har ett högt samlat rovdjurstryck med lodjursföryngringar och en växande björnstam. Samebyn menar att skadebilden ligger långt över de 10% som toleransnivåarbetet föreskriver som maxnivå. Dessutom menar samebyn att järven är det dominerande rovdjuret som orsakar mest skada.

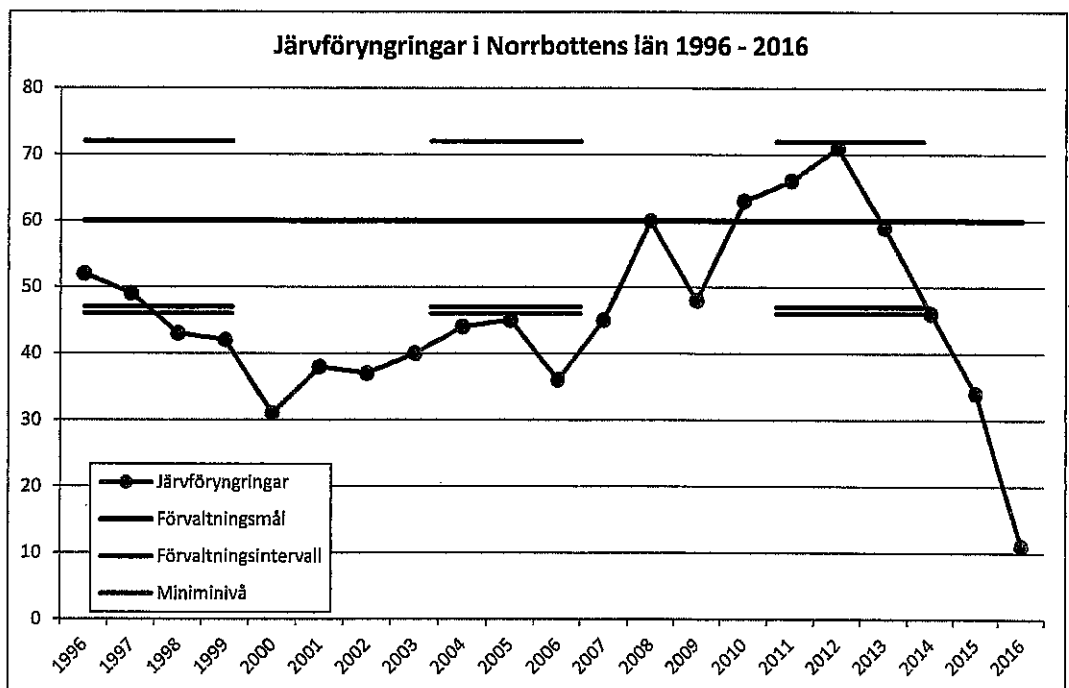

Naturbevakarens kommentar

Naturbevakaren menar att även om senaste årens avskjutningar genom skyddsjakt medfört en viss minskning så är järvförekomsten god i området. Vidare menar naturbevakaren att inventeringen har varit mycket svår att genomföra på ett tillfredställande sätt pga. ogynnsamma väderförhållanden. Eftersom inventeringen blivit så osäker är det svårt att uppskatta hur mycket järv det finns men det står helt klart att det finns järv i området.

Järvförekomst

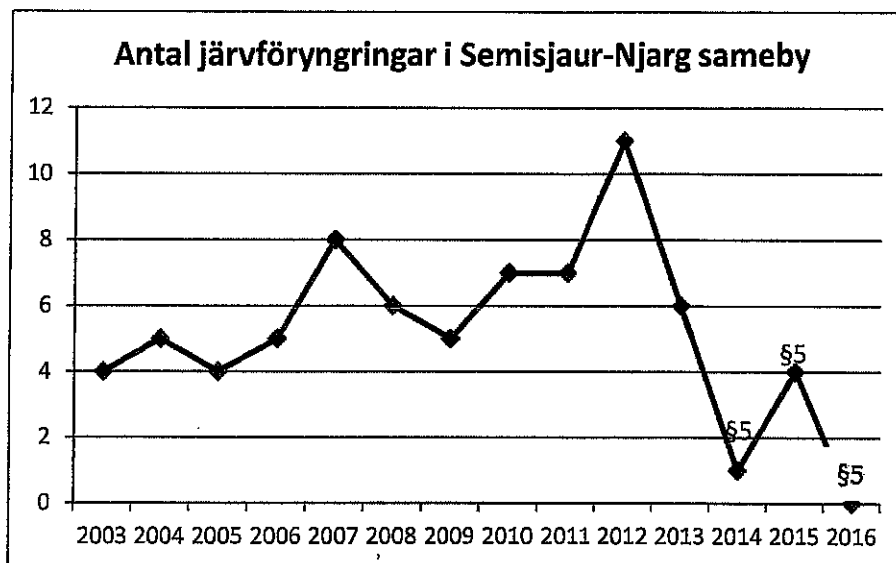
Inventeringsresultatet och populationsuppskattningen bygger endast på föryngringar som är godkända enligt gällande kriterier. Inventeringsförhållandena har dock varit svåra de senaste åren och det har i många fall inte varit möjligt att dokumentera föryngringar enligt godkända kriterier. Årets resultat visar på 11 godkända föryngringar i Norrbottens län (Figur 1) men Länsstyrelsens bedömning är många järvföryngringar inte har kunnat dokumenteras och därför är troligen det redovisade resultatet en underskattning av järvpopulationen i Norrbotten.

Figur 1. Antal järvföryngringar i Norrbottens län under åren 1996-2016. Den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån i länet utgör 46 föryngringar.

Länsstyrelsen i Norrbottens län bedömer att sexton samebyar haft så dåliga spårningsförhållanden under 2016 års järvinventering att § 5 i Föreskrifter om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar (STFS 2007:9) åberopas. Semisjaur-Njarg är en av dessa samebyar och samebyn har haft mycket svåra inventeringsförhållanden pga. väderlek de tre senaste åren. (Figur 2).

Figur 2. Antal järvföringringar 2003-2016 inom Semisjaur-Njarg sameby. De tre senaste åren har § 5 i STFS 2007:9 åberopats. Järvföringringar inom 5km till angränsade samebyars betesområden är inte delade i detta diagram.

Även på nationell nivå observeras en markant nedgång i antal föringringar under senaste året (Figur 3). En förklaring till det kan vara att Norrbottens län som normalt sett hyser de flesta föringringarna har haft stora problem med inventeringen pga. väderleksförhållandena. Alternativa förklaringar till det låga nationella resultatet skulle kunna vara att många järvhonor vilat från att ha ungar detta år och/eller att de senaste årens genomförda skyddsjakter minskat antalet reproduktiva djur och därmed också antalet föringringar. Det står i alla fall klart att årets inventering redovisar 57 föringringar och detta ligger långt under det nationella referensvärdet för gynnsam bevarandestatus som är 96 föringringar. Mycket tyder på att det redovisade resultatet underskattar den faktiska populationen, men hur stor järvpopulationen är vet vi inte och stor osäkerhet råder.

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

5 (6)

Datum
2016-10-28

Diarienummer
218-12615-2016

Inventeringsresultatet för länet ligger markant under gällande miniminivå och även på nationell nivå visar inventeringsresultatet ett lågt antal järvföryngringar. Sammantaget innebär det här att varken länets miniminivå på 46 föryngringar eller landets referensvärde för gynnsam bevarandestatus på 96 föryngringar nås under 2016. Länsstyrelsen ser det dock som troligt att det redovisade inventeringsresultatet på 11 föryngringar inom länet är en underskattning av det faktiska antalet. Men eftersom antalet dokumenterade järvföryngringar i Norrbottens län ligger långt under miniminivån bedömer Länsstyrelsen ändå att det inte finns möjlighet att bevilja skydds jakt i detta läge. Sammantaget gör Länsstyrelsen bedömningen att ansökan om skydds jakt inte bör bifallas.

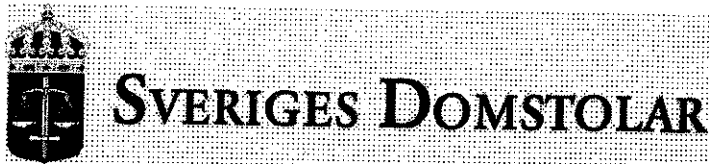
Information

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av [redacted] med
[redacted] som föredragande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.